

بخانه
شورای
ملاسی

۱۳۵۹

رساله معارف

۱۳۵۹

کتابخانه مجلس شورای ملی	
کتاب: رساله در معرفت کتب	
مؤلف: شیخ الاسلام (خطی)	اهدائی
جلد: ۱۳۵۹	از کتب
آقای سید محمد صادق طباطبائی به کتابخانه مجلس شورای ملی	
شماره ثبت کتاب	۳۳۰۵۹
شماره	۳۳۴۴

کتابخانه مجلس شورای اسلامی	خطی اهدائی ۱۳۵۹
----------------------------------	--------------------

۱۳۵۶

رساله معانی

۱۳۵۶

کتابخانه مجلس شورای ملی

کتاب رساله برمد و مذهب

مؤلف: شیخ الاسلام (خطی) اهدائی
جلد: ۱۳۵۶ (از کتب) خطی
آقای سید محمد صادق طباطبائی به کتابخانه مجلس شورای ملی

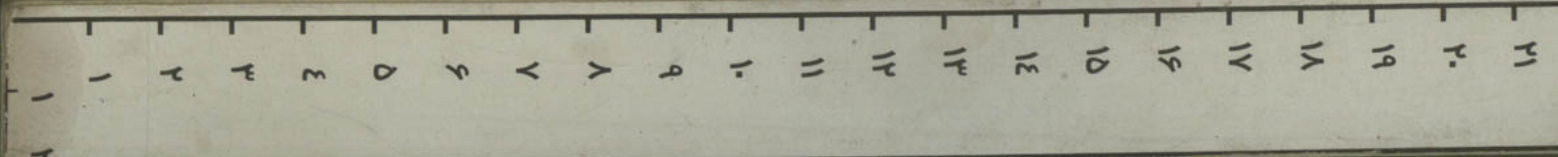

شماره ثبت کتاب

۳۲۰۵۹
۴۲۲۶

خطی اهدائی
کتابخانه
مجلس شورای
اسلامی

۱۳۵۶

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي أبدع وأجنى ويهيد حيث
شاد وأراد ويريد ثم يحيي ويبعث ويحيي
ويقيد فالي النار الشقي والى الجنة السعيد
والتواضع والسلام على من بدوا الطيبين من
عرة اهل بيته في الخلق الثواب والعقاب
واليهم من التمام الايام وعليم من التمام الحسا

الافوار

الافوار المشقة المشقة المنيعة في تمام العالمين
صحنه وآله الاطهرين الاطهرين البعوثين على
الكل من البعد الى المآب صلى الله عليه وسلم
ما احاط به علم ابد ابد واهل بيت الارباب
اما بعد چون اين مسئله مطلوبه جماعتى
است لهذا اين آتم راجى رشتى اقل همدون
از انام شيخ حسن شيخ الاسلام بن ازخرى
در جواب با اضافه لازم بقدره برافنى
فهم خود ميكويد

سوا

در آخره عود اجسام بنعم يا عذاب عود
برمنه

در جواب مثال چه گفته است

جواب

اولاً بدان گذشتہ از ضرورت دین و مذہب
عقل با استقلال خودش هم حکم بر آن دارد
که معاد معاد جسمانی است زیرا که در
صغری و کبری آن که ملاحظہ میکند
تقریباً منکشف بر معاد جسمانی میگرد
و بفہم از آنکہ حقایق و ارجاع مطالب
با مثال درازہاں بفہم و درک ذوق
جای میگیرد لهذا ملتفت بشو کہ سرکہ
و انکبین ہر یک غیر از یکدیگر است و ہر
ماہر از ہا

بافرادی ہا غیر از سکینین ^{مصطط} اند پس اش
و خاصیت و فائدہ سکینین را نمیتوان
از فرد ہر یک از این دو خواست و مترا
بر ہر یک از آن ساخت زیرا کہ تباین کلی
میان سکینین ^{مصطط} و با افراد ہر یک از این
دو است کہ سکینین ^{مصطط} مرکب از این دو
جميع الجهات شئی ثالثی است ہر چہ دخل
ہے و جہ با افراد ہر یک از این دو ندارد
علی درک بکن روح غیر از جسد است
و جسد غیر از روح است و ہر دو با افراد
غیر از انسانند و فاعل و عامل و مرید و ملک

در طاعات و معاصی خود انسان مرکب من
 جمیع الجهات است که در ترکیب تمام است
 تمام صفات انسانی و جمیع مرکب است که
 اطلاق هر فردی از اجزاء خودش بر خودش
 میشود و آن خود مرکب است بر ترکیب عناصر
 اربعه متضاده که صاحب صفات عدله
 کثیره در خودش و متکثره حاصله از
 خودش تماماً بالتضاد در اختیار خودش
 حیث ترکیبی خودش است من حیث
 المجموع و من المجموع است متحرک بالاجزاء
 و در تحریک غیرند از خودش که هر یک از اجزاء

خود را

خود را اسمی است علاحد با تمام کسرها
 آن تمام مستی با اسم انسانی و تکلیف را
 که در پس اثر و خاصیت و فائده انسان
 نمیتوان از فرد هر یک از ارجوح و جسد
 خواست و مرتب بر هر یک از آن است
 زیرا که تباین کلی میان انسان و باقی افراد
 هر یک از ارجوح و جسد است پس انسان
 مرکب از ارجوح و جسد شیئی ثالثی است
 هیچ دخلی بچیز و جبر باقی افراد هر یک از ارجوح
 و جسد ندارد حال استنباط بکن جزاء
 علی ناشی شده از خود انسان مرکب با این

قیامت چون برآید و سزا و عقیق علی
 خودشان اضافه بر آنچه مقصود خود علی
 باید داده شود باید همان طوری که در دنیا
 بوده اند و علی را جای آورده اند باز خود
 باشند و همان طور دنیا خود خورده باشند
 تا جزا و داری شوند پس چنانست شخصی
 مرده در عالم بینج باین طری خود را
 که در قبر با علایق برنجید خوابیده است
 و در بهشت دنیا صم و یاد در چشم دنیا معد
 است چنانچه شخصی زنده خودش است که در
 محلی با علایق دنیا نیز خوابیده و در خواب
 بیند

بیند و خودش را مشغول که اگر در بین
 اشتغال جائی از بدانش بسوزد در
 بیدار شدن سوزش می خفتن را در
 همان محل بیدار شده خودش بر بیند
 بلکه آنرا آن مثل سیاهی بسیار میشود
 آن محل باقی هم بماند و همچنین شخصی زنده
 در خواب خودش را بازنی مشغول جماع
 بر بیند در بیدار شدن آنرا ال منی از
 خودش و کیف جماع را در خودش بیند
 علی هذا روایت قالب معلوم نمیشود
 و عقل در آن قاصر است راهی ندارد

و آنچه در آن گفته شود از امثال این
 مردم ماها الفاظ است اعتبار در واقع
 آن نخواهد داشت زیرا مثل اجتماع
 نقیضین در یک محل صیاد که فرد شخصی
 در وقت خواب دیدن هم خواب باشد
 و هم بیدار پس معلوم شد خوابیدن در
 دنیا بر همان مردن و دیدن در خواب
 کاشف از برزخ و بیدار شدن از خواب
 همان پاشدن معاد ثابت محقق جسمانی
 و السلام خیر ضاه و کلام و الحمد لله رب
 العالمین علی ما هدانا لهذا بعدنا

مردم مکه صنفند مؤمن و کافر و مستضعف
 و بعد از مردن مؤمن شمع و کافر معتدب
 و مستضعف هیچ ندارد خواب محض است
 تا روز معاد پس آن دو صنف را شاید
 چنانچه در خواب زنده مفقود است حیوان
 باشد شخصی مرده مؤمن و یا کافر در دنیا
 هم مرده باشد و هم زنده مرده از دنیا
 و زنده از برزخ که طور حیوة دنیائی را
 از او گرفته و طور حیوة برزخی را باو داده
 و فرق خوابیده و مرده همین معلوم شود
 که خوابیده را بطور دنیائی حیوة افاضه

شده است و مرده را همان حیوة بطوری
برینخی و دلیل بر آن حال مستضعف
است مثل خوابیده که خود را در خواب می بیند و
نمی بیند تا روزی که در روز بیدار گشت که آیا
شود مثل آنکه همان ساعت از خواب بیدار
روز در دنیا پاشده است و آنکه آن طوری
منسوب بشخص هر يك از آن دو وصف
در عالم بین رخ مستحق بقابل مثال شده است
گو یا حیث خود را در شدنش در کیفیت
غیر از هدی که از این دو عالم خودش که بیان
شد پس شاید باین کیفیت است تا روزی
نعم

نعم او ای که فناء تمام اشیاء است بطوری
آیه کاید آنم تعویذ و آیه الله بیدار
الخلق ثم یعد ثم الی الله ترجعون و بر
اخبار لایبقی جسمکم و لا محسوس و کویا
انگاه است خطاب لمن الملك و جواب
الله الواحد القهار و تحقیق از خلی
جہات است که پیغمبر ما و آل معصومین ای
صلی الله علیهم بالزعم خواصند و در چنانچه
هستند و قبل از همه اشیاء بوده اند
بهم فتح الله و بهم یختم تا خلق بسبب ایشان
باز کردند چنانچه بسبب ایشان خلق شدند

و در بیان دنیای خود مانند کرمی که در چرخ ^{سید}
 فروید کل من علیها فان و یبقی وجه ربی ^{شاید}
 ذوالجلال و الاکرام و فروید کل شیء ^{لله}
 الا وجهه و مفهوم چنانست که ایشان ^{ند}
 سؤال کننده و جواب دهنده چنانچه
 مفهوم است در سؤال عالم اول و اول
 ایجاد خلق نیز ایشان بوده اند و ضرورت
 حکمت قائم بر آنست چنانچه دیده میشود
 عاری که بناؤ کرد در اول پای کار آنست
 و در برچیدن عمارت اول گذاشته است
 کار باشد و در ضوابط کلیه نظامیه عالم
 بالکمال

بالکمال که بحکمت ملاحظه و رسیدن شود ^{هستی}
 طور فهمیده واضح است و تمام بندگان ^{خطا}
 بندگان رقی ایشانند صلی الله علیه و آله
 عیان مالکیت ماها در ملک خدا حقیقت
 مالکیت ایشان صلی الله علیه و آله را از فوق
 عرش تاهت الثریخ بهم پس شاید
 تمام انبیاء و رسل و اوصیاء در خدمت
 ایشان صلی الله علیه و آله و غیر از ایشان
 باشند که هر شخصی را در موت و در حیات
 است و آن شاید هر یک از موت و حیات
 کلی و کلیه عمومی منظور و بتقریب این ^{شد}

که باین عباره خدا را یاد کرده اند و حی و یحیی
 و یحیی و یحیی و مفهوم این شود احیاء
 اول متعلق بایجاد باشد و موت اول
 موت از دنیا و موت ثانی که بعد از موت
 اول است موت از بین رفتن و متعلق بقضاء
 و آن در نفقه اولی از صور اسرافیل نضی
 من فی السموات و من فی الارض الا من شاء الله
 قتل کل شیء و کذا قتل اسرافیل رجوع تمام
 اشیا باصل اصیل لا و حرف الا معلوم است
 بحیث لا یبقی الا وجهه و احیاء ثانی در
 آخر است که خداوند اسرافیل و تمام اشیا را
 در حال

در محال خودشان می باز گردانند و باین
 خدا بنفقه ثانیه ارجاع دمیده شود فانهم
 قیام بنظرون و مابین این دو نفقه
 مقدار چهار صد سال طول بکشد و خلق
 در آن معدوم پس نگاه باین نفقه ثانیه
 مرد ها زنده کردند کویا مثل خوابید ها
 که بیدار شوند و آنروز همه قیمه است
 که مرده زنده شود و در نزد کافی در آنم
 کرد و مثل خوابیده بیدار گردد و در بیدار
 قائم شود که خلق از برای بقا و خلق شده
 ندر از برای قتل و شاید از این حیث باشد

القوم آخر الموت اگر چه مفهومی و مستفاد است
 که شاید نیز این عبارت اول و آخر هر دو
 احیاء متعلق بوقوعین باشد و هر دو
 موت متتابع متعلق بکافرین باشد لان
 المؤمن حی فی الدائین و الکافر میت
 فی الدائین احیاء اول تلبس مؤمنین
 لباس طیفه علیین حیث قبول خوردن
 ایمان را بصلاحت رسیدنشان در اول
 درجه ثمرات ایمان نعم عالم برزخ و موت
 اول تلبس کافرین لباس طیفه سنجین
 قبول خوردن کفر را بخصو صیت رسیدنشان
 در اول

در اول درجه ثمرات کفر عذاب عالم برزخ
 و موت ثانی باز تلبس کافرین است از خط
 و غضب خدا بعد از حساب قیامت و دخول
 ایشان در جهنم و تخلید ایشان باشند
 عذابها و احیاء آخر ثانی باز ذکر مؤمنین است
 از عضو و رجه مظلوم و دخول ایشان در
 و تأبید ایشان به بهترین نعمتها و لکن آن
 معنی گذشته اول اول است در معنی
 و این معنی متبیین ثانی ثانی است از برای آن
 پس آن معنی اول در محل خوردن کربلا
 شد درست و صحیح و این معنی ثانوی در

خودش نفع و مصلحت خواهد بود و اصل در ظاهر
 آن همانست که بحسب شأن نزول آن است
 و در غیر از این معنی مثل جماعت کفار که بپند
 حیوة دنیا و رجعت و موت دنیا و رجعت
 گویند ربنا امنا النین و احییتنا النین
 از آنکه خیلی را رجعات و موتها است تا آخر
 و همچنین حیوة قبر از برای سؤل که مدفن
 نجف اشرف و صغیر و مجنون تا آخر
 تکفین شده و مستضعف سؤل قبر دارند
 تنبیه کلیه و کلی نباشد و آنچه مابین دنیا
 و آخرت بینند با التماس این نباشد علی هذا
 نید

شاید بتوان گفتن از وقت حلول موت
 تا در ترقیه خوابی باشد مثل خواب شب
 دنیا و فرق بین خواب و آن خواب این
 باشد که در عالم بینت که عالم مثل خواب
 بپسند مرده شخص زنی شده همیشه خود را
 حقیقت در قالب مثال و عملش را منقلب
 بنقته اگر از خوابان باشد و در هشت دنیا
 فانی بیند و اگر از بدن باشد عملش را منقلب
 بنقته و خود را در جهنم دنیا معتد بیند
 و اما در خواب شبهای دنیا گاهی خود را
 در قالب مثال خواب پریشان یا خواب

عیش بیند و شاید بحسب ضیق این عالم
و سعه عالم بر تخیله و دوری عالم ^{قبل}
و قرب عالم بر تخیله از خود اصل که آخره
است چنان باشد تمام خود عمر شخصی دنیا
نسبت بحیوة و کیفیات عالم بر پنج خواب
باشد و همچنین از روز مرده نایقه که مرده
با ابدان دنیا باشند نسبت بحیوة آخره
خواب باشد تو ضیحا آنکه حیوة آخره از
روز بپاشدن بیدار شدن از خواب است
زمان عالم بر پنج و حیوة عالم بر پنج از آنکه
موت بیدار شدن از خواب مدتی زمان عمر

دینا

دینا باشد چنانچه حیوة دنیا از زمانه
هر روز صبح بیدار شدن از خواب ^{قبل}
است که حیوة آخرت حقیقه و اصل
حیوة و توقف حیوة دائم مؤبد است
و آن حیوة تمام کلی ابدی جامع که لازم
باشد و ابدانی تمام عالم کف شسته
خودش نسبت به هر یک از افراد مردم در
نیکی و پایدی بدون آنکه چیزی را فوت
یدارد اگر چه با او یف بآتش کرده اگر
تکفیر و حبس نشده باشد پس نتیجه بیا
این شود شاید که عالم بر پنج بآن تفصیل

و زمان طویل در مقابل خواب دنیای
 باین اجمال و از غنای قلال افتاده باشد
 چنانچه بیداری عالم آخره با آن حیوة ^{ابدی}
 در مقابل بیداری عالم دنیای با آن ^{حیوة}
 عاریت افتاده است حال از این اجمال ^{بفهم}
 که مشکف و واضح شد بآنکه نزد عالم
 برتر بخ باید قالب مثال و آن شاید بخوی
 که گفته شد باشد و وجوب و حتم ^{عالم}
 آخره باین ابدان بیداری دنیای بعینها
 و شراشرها و خداینها تا مآتما باید
 حلا باشد و لب مختصر و مایش است کا
 نامون

نامون نمون و کاسته قضاوت ^{بمعنی}
 و اعطاف و مافی است الناس نیام اذا
 ماقوا انتبهوا این دو مطلب را شاید
 مناسب باشد ضبط داشته و مرقوم
 شده را ملاحظه نموده باشی باقی با
 خودت است اگر تأمل بکنی بیان شده
 واضح خواهی دید و در قدح حق بجا
 و تعالی عبره خواهی گرفت و در دخول
 بهشت بودن موی ریش و همچنین کویا
 موی بدن از کردن تا به پائین مثل بودن
 زیادتی ناخونی که موقوف شوند دیگر

چیز دیگر را بر این قیاس نکن که قیاس در
مذاهب طحرام است و شاید موی و
ناخن علاوه صورتی پیدا کنند نیک
و باید بر حسب خود و آن صورت خراش
هر یک باشد و از برای صاحب خودشان
باشند و همچنین شاید در هر چه عارضی
زمانی از بدن در هر وقت که زواید
شده باشد آنرا همین طور بتوان گفت
و در خراش بد نیز مثل امراض دنیوی
بعضوی درون عضو عقوبتی هم شاید
بسا بشود باشد و شاید بشود شخص

با عار

با عار امانات و دقائق و ساعات و ایام و
و ماهها و سالهای دنیای خودش که هر
عقد است تفصیل داده شود در هر یک
از عمرهای و ساعتی و روزی و هفته
و ماهی و سالی بطوری که در دنیا معصیه
بوده بمان طوری که در دنیا خودش
مرور داده شود بآن تفصیل با همان وقت
در همان وقت عقاب ^{بشد} و در هر دور
عمر بد و سالها همان طوری که اگر باشد
و اهل ثواب بد و این ملاحظاتی ^{مفقودند}
بهر جهات زیرا اهل عقاب در مقام ^{عبداللہ}

و اهل ثواب در مقام فضل و دفع شجره
 اکل و مأكول را از شجره درخت عظیمی
 که از خردی پدید آمده و در زیرها و خالی
 نشده و حال آنکه خوراک و شراب او
 از خاک و آب بوده بفهم و اخذ خوراک
 و شراب او را از پاره زمینها که زراعت
 شود قوه آن برود و چند سالی معاف
 گردد تا بقوه بیاید و بایان بر شجره از
 خارج زراعت شود ملتفت بشود
 استند را که از بویهای شدید خوش
 طعما که کر سنه را سپر میکند بکن

و

پس گویا کیفیاتی است در مأكول بقوه
 باعث بر توالد خود تنه بعضی آن
 بعض بقدره حق که آکلین را مأكول
 باعتباری مثل باد در خیزش روی
 آب باشد که هر وقت باد از خیزش
 برود محتاج بباد دیگر شود تا در آب غرق
 نکرد و سبحان الذی خلق الانواع كلها
 مما ثبت الارض و من انفسهم و مما لا
 یعلمون طعم آنرا خودش دانند و پس
 که فرمود منها خلقناکم و فیها نعیدکم
 و منها نخرجکم تارة اخرى و بدان

در این مطالب اعتقاد بقی بی بطور اجمالی
که خواسته شده است لازم است
و کافی و در تفصیل مطابق با آن درک
فهم است و درک افهام قاصده را لا
و ناچار تغییر بشاید است لهذا این
آثم را بجای عفو الله سبحانه و تعالی هر جا
که خوف خطا داشته بشاید را شاهد
بر عدم جرم فهم خود در آن گذاشته است
و این دو کلمه را باین اختصار بقدر
معلومیست جواب این سؤال مذکور
بیان داشت والله العالم و اعتقاد باید

بحال

چنان باشد چنانچه فهمیده که دوستان
خدا آمدند و جز از وجود منزه واجب
غنی بالذات دادند بسوی او مردم را
دعوت نمودند و دشمنان خدا بجهل
از برای حفظ بقا انکار کردند و چه
در ظاهر داخل شدند و در باطن منکر
بوده اند و چه حق را فهمیدند و طبع
رایست خودشان در دنیا جا حید
شدند پس دعوا میان این دو فوج
شد و از برای معلوم شدن اندازه
رئیس و مقام هر یک و گذارده شد

دوستان خدا اینقدر گفتند خدائی
 هست و باید او را پرستید و بس تا ^{دین} شما
 خدا چه در گفتن ظاهر خودشان و چه در
 باطن بجهت برتقا و چه بطبع بعضی در ^{است} برتقا
 دنیا بجهت افریبه‌های معلومه هر کس
 بهانه بعدا و مردم جمع کرده دوستان
 خدا را شهید کردند پس اینقدر مهلت
 داده شدند تا معلوم شد که دوستان
 خدا در قول با برهان خودشان خدا
 هست و او را باید شناخت و پرستید
 چنان ثابت مثل جبل شاهی راسخ بوده
 و باکی

و باکی از کشته شدن در راه خدا بجهت
 از خدا نداشته اند و خوشحالی تقرب را
 به پروردگار داشته اند با آنکه بقاعده
 اماره و اثبات خدائی در خلق هر پیغمبری که
 فرستاده شد بر اندازه آنچه در تمام امت
 او از خیر و قوه و قدره بشتر بوده در فرد
 شخصی و حده پیغمبر و وصی او بوده تا در هر یک
 اعیان بر تمام آنچه در تمام آن آمده بوده باشد
 و خداوند در قرآن میفرماید الحمد لله رب
 العالمین و در قرآن میفرماید نزل الفرقان
 علی عبده لیکون للعالمین نذیرا که خداوند

پروردگار عالمین است و پیغمبر ماضی الله
 علیه و آله نذیر عالمین است پس در هر وقت
 و در هر جا خدائی خدا بوده و هست محمد
 پیغمبر و وصی او صلی الله علیه و آله
 خدا بوده و هستند و تمام آنچه خیر از
 هر کونه بالتمام و بالتمام آنچه قوه و قدره
 بشریه خلق شده ایشانند و از فوق عرش
 تا تحت الثرى تا بیش اشراق ایشانست
 بر خلق که تمام ایشان قلب عوالم امکان
 و هر يك ایشان تمام ایشانست و آنچه
 خلق شده و شود در اشراق ایشان ^{بیرون}

آورد

آورد لباسی بقدر لازم خود ^{سری} با آنچه اختیار
 خودش بپوشد از اشراق شده در پیدای
 کند از نفس و حیوة و زندگانی تاهر قدر
 که بآن امتحان گردد و امتیاز حاصل سازد
 و مثل در آنرا بفهمم آنکه آتش ظلماتی است
 بر خلاف نور است چون در اشراق شده
 او را بر جهانند لباسی بروشنائی او را
 ظاهر شود و همچنین چشمها از وقت تولد
 بدیدن و عظمها بفهمیدن و بصیرتها با ^{نور} ایشانست
 و همچنین الی ما شاء الله تمام آنچه ملوک و ^و ^و
 برون است بالتمام و از آنکه تمام عالم اجفت ^{در}

جفت است چه بطوری موافقت و چه بطوری
ضدیه که خلق چه در آن بشوند و چه از آن
اختیار کنند مفهوم جفت کرامات و قدا
و معجزات کویا صبر و تقیات و شهادت است
مجزه حاکمه از انانیت خدا و شهادت مجاز
ابتداء از خدایا و سبب در اولی جمله از آن
طلب مردم و سبب در ثانی جمله از آن
حفظ مؤمنین ^{طیقات} محو ^{و لازم} اصحاب مردم
در این نقره با بودن اصحاب جهاد و تنهایی
مدار و صبر باشد تا دوستان خدا ^{مها} قضا
محموده و جنات و علین با استحقاق ^{و دشمنان}

خدا استحقاق آنچه باید از عذاب در فعل
خودشان بدینند پیدا کردند آنگاه خدا
صداق قول دوستان خود شد در هلاک
دشمنان و محرومی همه آنها بعد از این ^{شیانی}
که خواسته بوده اند و عذاب آخره را
بخشیم آنها در دنیا بوده معلوم نمودند ^{دشمنان}
که خسران خودشان را از دنیا و آخره در
هلاک خودشان دیدند پشیمان شدند
و پشیمانی نفعشان نکرد که راه نفعی ^{شد} نکند
بوده اند چنانچه در جواب فرعون فرموده
شد و نصرت غلبه باد وستان خدا کردید

که نزد خدا بر حجت و نعمت بلند شدند و با استحقاق
 رفعت جاه و جلال همیشه خدا فی در ^{نصرت} ^{نصرت}
 ایشان را مقامهای مجوده شد و شهادت با ^{تفصیل} ^{تفصیل}
 وقت است یا صرف شود و یا با جلال و یا ^{مغلوب} ^{مغلوب}
 واقع گردد و دشمنان خدا بخند و ^{مغلوب} ^{مغلوب}
 گردیدند که از دنیا محروم و بفضت و ^{مغلوب} ^{مغلوب}
 خدا مقهور و اسیر در جهنم و در غل ^{مغلوب} ^{مغلوب}
 و آثم آن با استحقاق محکوم شدند و ^{مغلوب} ^{مغلوب}
 خدا چهر بکشند و چهر کشته شوند غالب ^{مغلوب} ^{مغلوب}
 و دشمنان خدا چهر بکشند و چهر کشته ^{مغلوب} ^{مغلوب}
 مغلوب اند اگر کسی هم بتمام عمر و یا ^{مغلوب} ^{مغلوب}

الزفر

از مشرق تا مغرب عالم بکنند و فناء و ^{مغلوب} ^{مغلوب}
 با عمرهای خلی کم و در همان رعیت در رفیق و ^{مغلوب} ^{مغلوب}
 خسارت بی دوا می تفاوت نخواهد داشت ^{مغلوب} ^{مغلوب}
 او هم محروم از دنیا شده که در خسارت ^{مغلوب} ^{مغلوب}
 آن افتاده و فانی شده با آن همه عمر ^{مغلوب} ^{مغلوب}
 هر يك که بطریقی که بوده رفت و رفته است ^{مغلوب} ^{مغلوب}
 و هر يك که آخره نداشته خسران دنیا و ^{مغلوب} ^{مغلوب}
 باشد که اصل در خلقت خلقت انسانی ^{مغلوب} ^{مغلوب}
 بروقی صفات انسانی است انسان باید ^{مغلوب} ^{مغلوب}
 یا خد تا صورت انسانی پس داده و عمر ^{مغلوب} ^{مغلوب}
 و عمارها و سکها و خوکیها با فعال و ^{مغلوب} ^{مغلوب}

و کما فای بد جمع او و معتدب در عذاب بد آید
 بجهنم نشود و هوای او در تکمیل اعتقاد در راه
 ایمان با افعال و احوال و اقوال و کما فای خوب
 از خدا رسیدن بگوشت چنانچه فرمایش سید
 سید سادات شهداء اسم خدا حضرت امام
 حسین صلوات الله و سلامه علیه است
 مَا قَامَ مَضَى سَيِّئَاتِكَ فَمِنْ غَنَمِ الْفَرَصَةِ بَيْنَ الْعَيْنِ
 چون عباد و طاعت عباد طرف مقابل شأن
 معبود است بجان و شأن معبود را اولی
 و آخری نیست و آن سزاوار است و ممکن
 نباشد و قریب بآن باشد شهادت که مرکن
 خطی

مراتب طاعات و غایه درجات عبادات است
 و همچنین استعداد از برای آن لهذا فرمایش
 و فی اعظم اعظم اعظم خدا صلی الله علیه و آله
 قوت برب الکعبه و دعا و ماها رعبه عرض
 بخدا قُلْ لَّيْسَ بِي سَبِيلُكَ مَعَ وَلِيِّكَ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ
 و چنین بفرم کفر و معصیه در طرف مقابل
 شأن از آنک ابد است که کافر و گذارده در
 عدل بجهنم ابدی فعل خودش کرد و مؤمن
 معصیتش در فضل با ایمان کوتاه و تحلید
 و رفع بکفارات شود بر آنست که بجا
 اخره را در میان مردم بمعاشرت افاده و استفاده

علم و کمال چنانچه فرمایش است خذوا العلم
من افواه الرجال که معلوم است بدین
و تدربین و بیرون در میان مردم است و
تحصیل معاش بحسب ظاهر شرع در راه خدا
چنانچه فرموده یزید الله بکم الیسر و لا یرید بکم
العسر منظور ثواب فرموده بجهاد بر فاه
متعلقین و هر یک از مؤمنین باشد که شکر
هر چیزی بر حسب خودش است شکر صحت
عباده است و شکر دولت اتفاق و بدله در
راه خدا است و توفیقات از خدا بطلب و بر
خلاف هوای نفس باش و بیک اندازد بر حسب
القدر

اكتساب فعل خیر را از بزرگان بنما چنانچه از باب
اظهار جلالت قدر و بزرگی شأن حضرت خذ
صلوات الله و سلامه علیه بتوفیقات طلب
کرده خودش در بدل اموال خودش در راه
خدا و همچنین جلالت قدر و عظمت و قدر و بزرگی
بر خوق عادات در شمشیر حضرت امیر المؤمنین
مولای عالم علی اهام المتقین مالک رقاب تمام
عالمین صلوات الله و سلامه و آله اجمعین
تا آنکه حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم
شرق و غرب عالم شد پادشاهان خاص
بقبول شرایط و دادن جزیه و داخله بایمان

و دادن خمس و زکوة چون در جاهلیت
 از ترس فقر شدن اولاد خودشان از زهد
 میکردند حکم خدا شد اولاد خودشان نگاه
 بدارند و خمس مال خودشان و زکوة واجب
 بدهند و رعایای مستحبه را جای بیاورند
 و چنان متکبر بوده اند که بر زمین نیشند
 و لباس خودشان را بپوشیدند بر حسب
 هر یک خودشان در مردم میکردند که
 بمقدار وسعت خود حقه او را و انهای
 او را در دوزخ بپوشیدند و در آن
 آقا راه برو حکم خدا شد نماز مشتمل بر

و کراه

و سجود را جای بیاورند و بینی را مستحبه
 بپوشانند در سجود ملصق کنند و لباسهای
 خودشان را بپوشانند اندام خودشان کوتاه کنند
 با وصف جزئیهای خارجیه و خصایف زکوة
 داخله چه قدرها از تمام عالم دولت لازم
 آمد تقدیم خدمت حضرت رسول صلی الله
 علیه و آله میشد که از بعد از رحلت او فی الجمله
 از آن معلوم میشود با آنکه بعد از او بیجهت خلافت
 آمد خارجیه در قوه و بیرون اطاعت کرده
 باز خلفا و جور که خودشان را بدو مع
 صلی الله علیه و آله بستند چه قدرها از

دولت و چهره پادشاهها کردند چون خلفاء
بنی العباس لعنهم الله و متقدمین امثال
آنها که در وقتی مأمون الرشید ملعون خطا
بآبروی کرد و گفت در هر جا که بیاری در ملک
من خواهی باریا پس بفهم حضرت رسول
صلی الله علیه و آله که حق پادشاهی شاهنشاهی
حق را در تمام عالم داشت چه قدرها قیامت
او را بیت المال در هر سال از تمام عالم تقدیم
کردند و چون اهل عالم را میدید و بر اقتضای
بوده اند فقره کو از این خود نداشت که بدی
و مالک اهل عالم است با بوی فقره در نزد

دین

دنیا اضافه باشد همه را با تمام انفاق ^{مصرف}
و از خودی خود گذشتند جامع صفات ^{الطیبه}
رحیم رؤف با صبر کریم بقام خلقی کو از آبرو
بود که تمام آتش در زبانه دنیا و آخرت ^{بشند}
چنانچه روزی بر منبر برآمد و فرمود که هر که
قرضی و عیالی بگذارد بر منست و هر که
مالی بگذارد و وارثی داشته باشد مال
او از وارث او است و در حال و احوال
او چه قبل از بعثت و چه در بعثت و چه
بعد از بعثت هیچ وجه تغییر نیافت و بیک
حالت واحد و احوال واحد در تمام زندگانی

دنيا بود و اعتنا بهيچ چيز نداشت و استغناء
از هر چيز داشت و همچنين اصل بيت و عترت
معصومين او صلي الله عليهم با تمام چنان
بوده اند که معلوم و واضح است آنکه نوح
و حقيقه ملکه و مالکه دنيا و آخره صديق
کبري شفيعه عظمي طاهره مطهره کلمه خداوند
علي اعلا حضرت فاطمه زهرا و صلوات الله
و سلامه عليها و آلها در زمان حضرت رسول
صلي الله عليه و آله و سلم با داشتن مانع فلک
و آن هر حاصل بر خود کوارا نداشت چيزي
از محصول آن از براي خود و گذارد و کسی

از ۸۸۹

از هر چيز نداشت و استغناء
پريشان باشد زير که همه ايشان صلوات
الله و سلامه عليهم را مفهوم واضح است
با تمام خلق دو مشي است مشي بصفت
رحمانيت خدا با تمام خلق کوبا بمناسبت
این صفت باشد و لا تجعل يدك مغلولة
الى عنقك و لا تبسطها كل البسط الى
آية شرافه و مشي بصفت رحيميت خدا
بامؤمنين اضافه منظر با صفت اولي و کوبا
بمناسبت این صفت باشد و يؤثر و لا
انقسمهم الى اخرها و از خلق رحيميت کوبا بمناسبت

آیه اولی باشد تا حصه در منافع از برای خود^{شان}
و متعلقین و مؤمنین انفاق و بذل معین
کرد و هر يك از آنان بشود که اصول حق
معلوم السائل والمجرب و واقع اسم و رسم
و اکساب را از برای خدا در حفظ حق
بندگان خدا از هر جهت و خودش بخدا آید
شریفه قل من حرم زینة الله التي اخرج^{لعباده}
والطیبات من الرزق قل هي للذين امنوا
في الحیوة الدنیا خالصه يوم القيمة بخ^{هد}
و معلوم است آنکه خداوند غنی بالذات
و حده است و خلق بالتمام فقر آید و هر چه
و هر

و هر که باشد و غرق احتیاجاتند چه در
خودشان از ترکیب و تمام کمالات و جلال^{و جلال}
و ثقل و خضر و زک و همچنان و صفات^{مزیه}
از برای فعل حرکت و سکون و تمام کیفیات
و همچنان و چه بارتباط بهمدیگر از خارج
از خودشان الی ماشاء الله بر بنده است که
به چشم خود همیشه فقر خودش را بسوی خدا
ببریند و بس و افتخارش بآن باشد و بس
و محبت بدینا و فقر دنیا فی مضمون اند کرد
تمام دعاها طلب و سق و بیرون آمدن
از فقر است پس از برای انسانست در راه

خدا از برای خدا بآن حرمی که با او از خدا
نموده شده است بگو شد و تا هر قدر که
بتواند تحصیل از برای خدا بکند و سر
که بتحصیل از خدا آورد در رضا خدا آن
تحصیل دیگر نگاه بدارد و از دست نهد
و از منافع حاصله بفرموده خدا فرموده شده
خدا را ادا کند و محبت بفرمان خدا هیچ چیز
نداشته و در هر چیز محبت خدا در محبت با او
باشد چنانچه محبت خدا است در محبت با او
و بشرع و دین و احکام و طاعات و عبادات
و قرآن و کتابهای او و در شخص خود و عیال

و اولاد

و اولاد صالحین خودش و تمام مؤمنین
و مؤمنات دینی خودش خاصه تمام آبائ
و امهات از اجلاد و جدات خودش بکند
خدا در تمام فرموده شده های او است
از تحصیل و بقدر و اتفاق در راه او و در
و ثواب و بهشت و ملائکه او و همچنان در
همه خواسته شده های او است و همچنان
محبت خدا است در مؤمن که دشمن کافران
است بآنکه خدا است دشمن همه کافران
و چنان باشد در اقبال خود دنیا و ارباب آن
خوشحال و بد حال نشود و شکر گذاری خیر

آنرا بخدا همیشه در آن داشته باشد و
 هفتاد و پنج را همیشه بخدا در آن متعلق باشد
 و در هر دو صورت راه تقرب بسوی خدا
 بخواد و خوشحال باشد و توفیق را
 در تمام افراد هر دو صورت از خدا بطلبد
 و بدیند آنکه او است دهنده و بس
 بفهمد آنچه خیر است در هر دو صورت
 از خدا است و آنچه شر است در هر دو
 صورت از نفس خود بند است بر حسب
 آن نکویی که طریقی اختیار کرده است
 و نعمه داده خدا تغییر پیدا نکند مگر آنکه
 نفس

آن نفس خودشان تغییر بشود و اضباب
 از خدا متصل است در اصل اسیل و پائین
 است در تمام عالم بوجودات بموجب کونین
 اصلی خودشان برسد و آنچه در آن بفعل
 و عمل باشند که نتیجه آن عاید خودشان گردد
 مثل آتش فروخته که با آن بحسن اختیار
 کارهای خیر و بسوء اختیار کارهای شر کنند
 و مثل آفتاب تابیده که اکتساب صلح و با
 در او باشد پس بر انسانست حسن اختیار
 و تحصیل و طلب و توفیق از خدا بر عاید و
 محبت مثل پدر با فرزند و فرزند با پدر و

بابر در مخصوصان و مردمان خدا در عوالم
 مردم مؤمنین و مؤمنات بنحواهد و ^{مها}
 امکان یکسانتر هم که باشد بی کار نماند
 و در طلب علم تکلیف باشد که اصل در علم
 فقر است و مقدمات لازم آنست
 و باقی از باب آنکه العلم بالشیء خیرین
 المجهول به بعد از تکمیل فقر است چنانچه در
 قرآن از سوره توبه است یسفق هو فی ^{الدین}
 فی الدین و یسندروا قومهم اذا رجعوا
 الیهم که بدون مشی در مردم با هم و مردم
 از خدا از برای خدا پیدا کردن ممکن نشود
 و از این

و از اینست فرمایش با آن ثوابهای بسیار
 عظیمه در زبانه مؤمنین همدگر را انتخاب
 و حدیث با هم دیگر گفتن عذاکره ترا و ترا
 و تقادشوا الی اخر خبر که در تمام آن احیاء
 فرمایشات آل محمد صلی الله علیه و آله مراد باشد
 که در آنست احیاء شخص در دنیا و آخرت
 و از آنکه از اجلای مؤمنین هستند که ابدان
 شریفه ایشان در قبر درست و صحیح مثل نخل
 خوابیده مانده علی که در آن احیاء و دین
 و شمع خدا و حضرت رسول و حضرات
 ائمه صلی الله علیه و آله بوده نموند و آن عمل

منقلب بسوی خودشان گردیده ^{هستند} زند
 در زیر سایه رحمت و فضل آل محمد ^{علیهم السلام}
 عند ربهم بمنزوتی که در میان ناید
 بود و یا بودن در خلق عزت از ایشان
 خلق داشت پاک و پاکیزه و راست و
 درست زندگانی کرده ماصورت انسانی
 خود را خواسته و بالا بوجاهت رفیقین
 غلمان و تزیین بجوایان در مراتب درجات
 عالیات بهشت بتفویض و آتم کرده و بدان شهادت
 هر پیغمبری و یا وصی آن در آن شهادت گشته
 تمام ائمه او است و عقوبت و عذاب آن گشته
 همان

بهمان اندازه است و حق تقاضای قصاص
 هر فردی از آن ائمه از آن گشته خوا^{هد}
 بود و خداوند در حق عباد و در حق
 خودش انتقام را خواهد داشت پس
 شهادت پیغمبر ما و هر يك از اوصیاء او
 صلی الله علیهم که اصل و مالک تمام خلقتند
 گشته شدن تمام خلق است دنیا و آخرت
 و حق تقاضای قصاص تمام خلق است
 از آن گشته و چون کلیه تمام خلق مرتبطند
 در حقوق بنام دیگر که حق هر فردی از خلق
 حق تمام خلق است زیرا که هر فردی از خلق

تمتع
حق ارجاع اسلاف و اشباح اخلاف و
سماوات از افلاک و کواکب و ملائکه و حفظه
و ارضین و تمتعات از ماکولات و مشروبات
و عالمین همه اینها و عمر دنیا و بایدها و
و تمتعات ابدیه آن و همچنین هر فردی از
سماوات را در سماوات و ارضین و آخره
ابد الابدین که تمام فانیند در شهادت که خداوند
از برای بخت دیگر خودش همه را نگاه داشت
مثل آنکه دوباره همه را ایجاد و خلق فرمود
پس تعقل کن آنکه کسی آن کشته را از خاک
و قصاص بگیرد از افراد خلق رهائی ممکن

بله

باشد تا برسد بفره دیگر از خلق عالم
و عذاب در انتقام خداوند حق خودش
و تمام خلق خود شر از آن کشته بی اندازه
است که هیچ اندازه هیچ و جبر نخواهد شد
پس معلوم است فرمایش از برای عاقلان
که در آن استدعا از خدا همیشه داریم
و آن برزقنی طلب ناری مع امام مهدی
عجل الله فرجه در آید نسبت به اختیار حسن
عاقبت که آمدن بی اختیار در دنیا و رفتن
بی اختیار از دنیا دلیل فعل اختیار است
هر یک بر همان عمر دنیا است که تکلیف مبین

عدم تفویض است و قدره اختیار خلأ
تکلیف مبین عدم جبر واضح است و حول
وقوه از خدا است در اصل و از اصل اثر
است در عالم مفهوم است که در هر یک
بمثل امانت گذاشته تا حرکت هر یک بحول
وقوه الهی خصوصیات منسوب بخود
باشد که اگر فعل او در موافق آن با الهی
بشود حول و قوه الهی را در مثل آن صرف
نموده و روی براه اجر و ثواب آن رفته و
اگر برخلاف آن در تقی الهی بشود حول و قوه
الهی را تضییع نموده و هدیه داده در عهده

فعل

خودش است بپرا ندازه که فعل او بوده
روی براه عقوبت آن رفته باشد بر آن
که خود را کوزه بگذارد و در طلب معرفت
و از یاد آن من الهی الی الله باشد که
گفته اند فرمایش است الناس کلهم کافون
الا العالمون و العالمون کلهم هالکون الا
العاملون و العاملون کلهم هالکون الا
المخلصون و المخلصون فی خطر عظیم مراد
شاید در شناختن پیغمبر و اوصیاء او
صلی الله علیهم و آله و سلم و بفراست آنها عمل کردن
و اخلاص در ولایت آنها داشتن و باین

و شیطان مجاهده کردن فردی از افراد
معانی آن باشد و چنان بالفعل گفته
شود آنکه همه مردم ها کنند مگر کسانی که
در حق علی امیر المؤمنین و یارده فرزند
معصومین هر یکی بعد از دیگر او صلی
علیهم عالمند و همه عالمها ها کنند مگر
کنند کان بامر حضرت مولای ما امیر المؤمنین
مالک رقاب تمام اهل تمام عالمین علی و آل
معصومین او صلی الله علیه و همه علی
کنند کان ها کنند مگر اخلاص داران کان
در ولایت حضرت امیر المؤمنین علی و آل

مستوفاد

معصومین او صلی الله علیه و چون اهل
این رتبه و مقام محسود شیطان و اتباع
آویند و از حسد شیطان و اتباعش با
بر اهل این رتبه و مقام آورند باین
گویا در خطر عظیم اند از خداوند طلب
یاری نمایند تا بسلامت با آن اخلاص
از دنیا بروند و از خطر در آیند و از آن
قدتیه باین مفاد خدا بر خود واجب
گردانند و فرمود هر که اطاعت کند علی را
اگر چه معصیه مرا بکند او را داخل بهشت
سازم و هر که معصیه کند علی را اگر چه

طاعة را بکند و بر داخل جهنم سازم یعنی
هر که اطاعت کند علی را با مامور و ولایت
و خلافت بلا فصلی او مستحق بهشت گردد
اگر گناه کار باشد و هر که عصیان و نهی
علی را در مامور و ولایت و خلافت بلا
فصلی او مستحق جهنم شود اگر چه طاعت
خدا را از عبادات جای آورده باشد
و اجمال آنکه از فرمایش لنا مع الله حال آنکه
فیهما نحن هو و هو نحن و حالات فیهما نحن
و هو هو این مذهب را بجای عقول الله آری
گوید شاید شرحی را که میکار در اثر شرح

مرینه

مرضیه باشد انشاء الله و باین تعبیر بیان
نماید که گویا ایشان صلی الله علیهم را
دو وجهت باشد یکسر و مجزوم و او
و جیم در بشریت و وجهت ربوبیت و
وجهت مخلوقیت در وجهت ربوبیت
یا براده خدا در خرق عادات و دعوت
بایمان می نمایند یا آنکه او است سبحانه
علی الاطلاق و حده لا شریک له و در اثبات
اثبات ازلیت و احدیة و حده لا شریک
ولا شیهة له و حدوث تمام اشیاء لاهن
شیئی که براده خداوند علی اعلی داد

ایشان صلی الله علیه و آله تمام ماسواه وید
ایشان در تمام ماسواه وافات همه
نوع فیوضات بر تمام ماسواه در صفات
اللهیه اند مظهرند در فعل خالق و افعال
متصرف منعم بحیب مفیض محسن رحیم
رحمان کریم رؤف عطوف معطی مکرم
وهاب لطیف و هچنان الی ماشاء الله
تا هر قدر که هست بالتمام و از جمله
از آن احواء اموات و اهل الک معاین
و منخ کردن مخالفین چنانچه احصاء شده
از اموات ایشان صلی الله علیه و آله در اسماء
دیوه

دیده که ایشان صلی الله علیه و آله فرموده
روح او را بقالب دنیائی او برگرداند
در برگشتن روح و پاشد نش ایشان
صلی الله علیه و آله را در روی زمین دیده
پس سموات چنانچه چنانچه در زمین
بسیار جاها در آن واحد دیده شده اند
که کشف و معلوم از آن کنند در تمام
و در تمام زمانها چنانچه معلوم است چنانچه
مکرر بیان شده در موت هر کس و در تولد
هر کس و قبر هر کس و بدین نوع هر کس در آن
واحد هستند که این واضحات لازمه

بیان ندارد مسلم است محض تذکر از باب
مناسبت محل ذکر شده است و چنان
در دفع تمام اذیتها و اداء تمام منفعاتها
و اعطاء هر شیئی از هر نوعی بایشان
صلی الله علیه و آله و سلم در تمام عالم
مثل اقل منی که زده شده است اشراق
قلب انسان در ایشان با فهمیدن در هر
کوچکی این و بزرگی آن و ذلالت همه شیء
از برای ایشان که گفته شد محض آنکه فاعل
خدا و ایشان صلی الله علیه و آله و سلم بار آید خدا
بفعل در آنچه صادرات است از مصدر جلالت
و عظمت

و عظمت کبریائی خدا و ندی خدا که با تمام
منقول از خداوند است غناء و استغناء
و قدره ایشان بر هر شیئی چنانند غنی
و هو غنی مظاهر و مرائیند چهارده چراغ
در چهارده طبقات سموات و ارضین
منیر علویات و سفلیات دنیا و آخرت همیشه
در باطن مشاهده و مشغول ببار آید خدا
در تمام عوالم و در ظاهر در اوقات لازمه
ظهوری از آن چنانچه ظاهر شده و میشود
که دیده شده بسیار از مردم موافقین و
مخالفین گردیده و یکسر در دو جهت

مخلوقیت باراده خدا در طاعات و عبادات
 که ذوات ملکوتیه و صفات الهیه اند بآن
 همه طاعات و عبادات با خیره برسم در شایسته اند
 تا دوستان خدا بدوستی یا ایها الذین
 امنوا اذکروا نعمه الله علیکم هل من خالق
 غیر الله یزکم معلوم شوند و دشمنان
 خدا بدشمنی الم ترالی الذین بدلوا نعمه الله
 کفرًا و اهلوا قومهم دارالبوارجهن یصلونها
 و یسألن القارظا هر کردند و در آن باشد مخلوق
 خودشان صلی الله علیه و آله در تحت ربوبیت
 رب العالمین بحجیه محضه بخدا هر از برای

خدا

خدا خواسته اشیاء را بر اقتضای اجرای
 خود و گذارده در راه خدا بمجازات
 با خلق بصیر و تحولات ایشان صلی الله علیه و آله
 انواع و اقسام اذیتها و در آنست اثبات
 الهی جل جلاله و معاد و قیمة و بعثت
 و حشر و نشر و حساب و جزاء و عقاب
 که میدیدند چهر قدرها از کائناتان
 بار کردن مخالفین خواهند کرد و اسرار
 دیگر بسیار صبر از برای خدا و عبودیت
 اقتضای جهان هر یک خودشان صلی الله علیه و آله
 در حفظ مراتب ربوبیت رب الارباب

سبحانه و تعالی و مراعات مؤمنین محمداً
 طبقات اصلا ب تار و ز قیمة و احسان
 مردم از برای رستگاری مجتنب و موافق
 بتبعیت و ظهور مخالفین بعد از او
 از آن زمان و تمام طبقات بعد از آن در تمام
 رعیت در راه خدا از برای خدا در هر حال
 و تمام طاعات میباشند حق و هو حق
 سبحانه و تعالی خالق و ایشان مخلوق و خاضع
 با اختصاص صفات خالق و هیات کمال و جود
 اقرار محضند تا هر یک از تمام مردم بر حسب
 اختیار خود هر یک آشکار کرد و خبیثین

از طیبین

از طیبین در تمام از خدا بسیار داده شوند
 و عدل خداوند در همه مخالفین با تمام
 و فضل خداوند در تمام مجتنبین بجز او حق
 جاری باشد و دانسته چنانست قبل
 از تولد ایشان صلی الله علیه و آله دنیا در جهت
 ربوبیت فقط بر تمام عالمین بوده اند و
 بعد از تولد ایشان صلی الله علیه و آله در این
 یا اشتغال متصل در جهت ربوبیت در
 ظاهر نیز با کشفی از آن در جهت مخلوقیت
 چنانچه دیده میشدند در حق و عین و تمام
 و نفس خود صدق پروردگار عالمیان

بتمام علوم معصومین منزحین قادرین
 بتمام قدره بوده اند و بعد از رحلت از
 دنیا با ابدان شریفه منیره دنیا خود
 در پیچست ربوبیت فقط بجل اولیه
 خودشانند و همه آن طاعات و عبادات
 و از جمله آنست آنکه مملکت و مدبر کند
 مملکت منافقین و مدبرک مؤمنین کرد
 همه کارهای عوالم و همه چیز ایشانند
 در فرمایش و ماریت ادریت و لکن
 الله ربی باراده خداوندند علی الله علیه
 کفرمایش الله بتوفی الانفس حین مو

و فرمایند

و فرمایش شود تا کمال ملک الموت الذي وكل
 بکم و آیه ایاب و حساب خلق و فرمایش
 که در آن از زیاده کاشفه الهی جامع شده
 است ایاب خلق یسوی ایشان و حساب
 خلق بر ایشان صلی الله علیه و آله صحیح این ملک
 است که ایشانند امر و رضا و امضاء
 و اذن خدا و معلوم کند آنرا ظهور و محض
 و غضب خدا از ایشان بر کافرین و رافقه
 و رحمة خدا از ایشان بر مؤمنین و احوال
 ایشان کافرین را در جهنم و احوال ایشان
 مؤمنین را در بهشت ظهور سلطنت

خداوندی است از ایشان تا همه خدا
باشد ذکر ایشان در ذکرین و اسماء
ایشان در اسماء و اجساد ایشان در
اجساد و ارباب ایشان در ارباب و انفس
ایشان در نفوس و آثار ایشان در آثار
و قبور ایشان در قبور و محض تعبد از
ایشان تمام خلق را در هر چیز آنگاه که الله
و رسوله الی اخره بدین روایت است
کافی که امر خداوند آنگاه امره اذ اراد
شیئا ان یقول لکن فیکون و صراط خدا
صراط الله الذی له ما فی السموات و ما فی

الارض

الارض و کفایت در هر شئی بفهم آوردن
فرمایش من اراد الله بدیعکم و من خلقکم
قبل عنکم و من قصده توجیرکم در زیارت
باب که جامع است مفهوم این آتم است
بدیعکم معرفت قبل عنکم تنزیها توجیرکم
آمدن و در این تمام معرفت است و این
تسلیم و عمل مستجاب است دعاها قبول
است طاعتها و عبادتها و سلامتها
دین و دنیا و آخره با تمام نفعها که تمام
عالم دنیا و آخره ملک ایشان و تمام
زمین سفره خان نفع ایشان و تمام

آخره خافهای ملک ایشان صلی الله علیه و آله
 و از هدیه های متصله بلا فصل خداوند
 بسوی ایشان ملتفت بشو بقاعده الدال
 علی الخیر کفاعله از فوق عرش تاجت الشی
 از هر گونه ذکر و تسبیح و تحلیل و تفسیر و تقدیس
 و همچنین الی ما شاء الله و معرفت و علم
 و طاعت و عبادت هست بالتمام از ایشان
 و بتعلیم ایشان خلق را که تمام این زبان
 ایشانست در تمام عالم دنیا و آخره
 بکفایت سموات و ارضین از دنیا و آخره
 جاری است پس مقابل تمام آن خداوند

تعالی

خودش قدر آنرا دادند و پس نزد خلق
 آنها آید ندارد از خداوند ثواب بفرمایش
 خود خداوند من جاء بالمحسنه فله عشر
 امثالها ده از برای کویک ها و ده ده
 که صد باشد از برای ایشان متصل بلا
 فصل است و فضیله ایشان در آن ده
 صد بجز از است جل مقام آل محمد عن
 وصف الواصفین و لغت الناعمین
 و همچنین هر قدر در تمام عالم متصل بلا
 فصل بجز در تمام خلق از برای خلق
 از تمام انواع و اقسام است بالتمام

و بذل ایشانست در راه خدا با محقان
خلق تا در آخره مستحقین از آن بایمان
و غاصبین از آن بکفران امتیاز داد
پس بر حسب وعدۀ در فرمایش
خداوند الذین یففقون اموالهم فی سبیل
الله کمثل جنة انبت سبع سنابل فی
کل سنبله مائة حبة والله یضاعف
لمن یشاء چه قدرها از خداوند در
سزا بزیادت است از برای ایشان ^{تعالی}
و فضیلة ایشان در تمام آن هزاره ها
هزارها است خداوند خود شرف اند

در

دین و معطی خداوند است در تمام با نظا
و حده هو الطاق الزلف المحی المیت ^{محبین}
الی ما شاء الله لا شریک له و ایشان صلی
الله علیهم صور الیه اند امنا و خداوند
در تمام خلق و من ای صفای خداوند
بر تمام خلق بتشدید نون معلوم کنند
الله ولی الذین امنوا و آیه فان الله
عدو للكافرين که خداوند علی اعدا ^{سجانه}
دوست مؤمنان و دشمن کافران است
و مؤمن کسی است دوست واقع ایشان
و کافر کسی است دشمن مطلق ایشان

چهره اولین از اول عالم و چهره در آخرین
تا آخر عالم و خلق از حسن اختیار و از سبب
اختیار با تمییز در اختیار نده و از این قوا
خلق الله آدم علی صورت مفهومی و انجلی
ای بصورت صورت مبارکه ایشان و بر این
صورت که دوست مؤمنان و دشمن
کافران باشد و عارف بایشان و خیر
کل مولود یولد علی الفطرة در معرفت
بایشان صلی الله علیه و آله و سلم است و در انتظامات
چنانچه دیده میگرد مادامیکه طفل را در
حرکت کاری نیست خداوند قبل از تولد

او

او از برای او شیر در پستان مادر او
قرار دهد و وقتی که بدنمان آید بمثل
آن شیر خورگی و شرابی او را در دست
پدر و مادر او قرار دهد و محبت را بآورد
از کجایش از برای رفع خستگی و ملالت
در خدمات او ببرد و مادر او بداند
و وقتی که کبیر شود و او را خطا و نفاق
نماید بفرماندازد که او را قایل حرکت کند
عقل کفایتی را با او کرامت فرماید پس
بمثل آن شیر اول او منع حوائج او را
در چشم و دست و پای و قول و فعل

خود او قرار دهد که اگر خود را بجز خیر عقل
 راه به برد از خداوند است که آنچه را ببرد
 و اگر خود را بجز شر بخواهد نفس راه ببرد
 شیطان و نگرانی خودش است که با او
 رسیده باشد و عاقبت هر دو را فساد
 و در هر دو بفعل اختیار خودش باشد
 ثواب بیند و در هر دو عتاب یابد این
 در طلب کردن خودش از برای زیاده کردن
 هر طریقی را که خودش اختیار کند باشد
 و نوع مخصوص در آن خاص متقیان و
 شاکران است و تقوی در حقیقت حق

اظهار

اظهار برائت از مرکب ابلیس یزید ملعون
 لعین پس معاویه لعین پس هند زانیه
 لعینه ملعونه و از امثال و اتباع او
 عداوت مدام و شک در ائمه حق اظهار
 لعنت بر یزید لعین ملعون پس معاویه
 لعین ملعون پس هند زانیه ملعونه
 لعینه و بر امثال و اتباع او بشده بغض
 مستدام و در آن وصیت امام خود مان
 مالک رقاب عالمین سید سادات
 حضرت امام حسین صلوات الله علیه
 علیه است که از برای شخص متقی از حیث

لا یتحسب است و متوکل بر خدا خدا پناه
گیرنده در ایمان بحضرت رسول و اوصیاء
معصومین از اهل بیت و عتره او آل
طیبین طاهرین اوصی الله علیهم و کفایت
کننده است در قتل با ایشان و از برای
شاکر زیاده کننده و در ریاضات طریقی
تقوی بجهت ولایت آل محمد صلی الله علیه
و آله انبساط بجای آوردن واجبات و مستحبات
و ترک محرمات و مکروهات و موافقت
حسن اخلاق و مکارم بذل و انفاق
و شکر و صبر بوافقت احیاء شرع و شتر

در تمام آن ترقیاتی است آن بآن تا بجائی
هر چه بگوید بشود و هر چه بخواند
و بیابد و آنچه از برای او در خیر دنیا
و آخرت او از فضیلت آل محمد صلی الله
و آله خواسته شده است بفضیلت آل محمد
صلی الله علیه و آله می شود و در عمل بآن
کود که گویا واجبات و ترک محرمات
با متعلقات هر دو شریعت و واجبات
و مستحبات و ترک محرمات و مکروهات
با متعلقات همه آن طریقه اصطلاح می کنند
و نزد علماء و شرع تمام آن شریعت است و این

در جاتی است الی ماشاء الله بفرمانده
از آنرا مملکت کند بجهان اندازد حلاوت آنرا
در کت کند و نشانی آنرا بیاید و بالآخر
که طالب شود بشود در درجیات رضاء و
تسلیم از برای آل محمد صلی الله علیه و آله چنان
برسد که خود را در جنات اخیره در دنیا
بوده ببینند و مرجع همه آن فرمایشات
آل محمد صلی الله علیه و آله است که علماء و ضوای
الله علیهم بتوجهات خاصه حضرت صاحب
الزمان موجود غائب از انظار حاضر در
درامصار عجل الله فرجه در کتب خود

بنویسند

ثبت و ضبط کرده اند جهت کند و از آن
صلی الله علیه و آله طلب توجیه در توفیق نماید
و از ایشان بوده و هست که در ادب حق
و جهت ربوبیت تمام آنچه خیر است از حق
عرش تا تحت الثری اول و اصل و فرع
و معدن و مأوی و منتهای اتمام ایشانند
و بالتمام از ایشانست در تمام عالم دنیا
و اخیره معطی اند باراده خدا و در ادب
و جهت مخلوقیت نان و خرما و آرد و حب
و همچنین الی ماشاء الله از برای آرامش
و اتمام از خانه بخانه برودن برضا و خدا

صلی الله علیه و آله و سلم و همچنین حق و جهت اولیه
 احاطه بلا فصل و جزئیة ایشانست
 بر تمام ماسواه و حق و جهت ثانیه
 ایشانست از شهر بشهر و از محله بمحله و آن
 خانه بخانه در تمام ماسواه و در هر حق و جهت
 اولیه کردن سبیل معاویه شیطان
 از شام در مدینه و در هر حق و جهت ثانیه
 با معاویه شیطان جهاد کردن و باین
 میزان همچنین بدان الی ماشاء الله که
 مجمل و مختصر آنکه در هر جهت اولیه کارها
 خدائی کند و در هر جهت ثانیه کارهای

دنی

و تمام آن دو جهت کرامات و معجزات
 و خرق عادات متعلقه بتمام آن است
 که کشته ایشان کشته نیست و مرده ایشان
 مرده نیست و از این بفهم که مأمون از
 ملعون از شکایت ام الفضل ملعون در
 در شبی با جماعتی ریخت و حضرت امام
 محمد تقی المجدد صلوات الله و سلامه علیه را
 شهید قطعه قطعه نمود و چون حلت
 آنحضرت صلوات الله و سلامه علیه را
 بشقاوة و عداوة در امتیان ملعون
 بمثل مأمون ملعون بود لهذا در روز آن

آنحضرت صلی و سالم دیدند و در دنیا نشین
داشتند تا زمان آنکه در یکو که شقاوت
خود شرابزهر معلوم داشت پس رحلت
از دنیا و بقاء در دنیا و هر چه در اختیار
خود داشت از برای توحید خداوند
بجای آورد و تعالی و مردم مبتلا بشقاوت
و سعادت یا محنت در امتیان چهر ایشان
صلی الله علیهم در دنیا بوده و چهر پیش
و چهر بعد بایشانند و ایشانند احیاء
در ابدان ^{دنیائی} منیره خودشان اند مظهر خداوند
و باب خداوندند تا هر که سر خود را در این
درگاه

درگاه پاخلاص و خضوع و خشوع
بهر اندازه بر زمین نهاد جهان اندازه
نجات یافت و هر که بجناحت و شقاوت
و نفاق بهر اندازه دور شد بهر اندازه
هلاک کردید چنانچه شاید مفاد فقره
زبانه چغان نیز باشد که و مائیس است
و الباب المبتلا بهر الناس و در فقره دیگر
معلوم است من انکم فقد بخی و من انکم
یا انکم فقد هلك و دوستان ایشان با تمام
احیاء اند در قواب مثال که بجای افتد
بجقضى دیده بشوند دیده میشوند ^{چنانچه}

مرحمت و غفران حاج ملا علی کنی طاب ثراه
 مرحمت و غفران پناه فتح علی شاه طاب ثراه
 بعد از مرحوم شدن بیدار بوده در هر روز
 مظهر مشهور حضرت سید سادات شهداء
 امام حسین صلوات الله و سلامه علیه
 در میان مردم دید و آثار اقدس بجهت
 آنکه آن مرحوم شبی در زمان جنون و بیانی
 خودش تشنه بیدار شد تشنگی حضرت
 صلی الله علیه را روز عاشورا آب بخورد
 آورد آب نخورد و گریه بسیار کرد که در
 روز قیامت بحساب در میان مؤمنین عرض

مظالم

مظالم همدیگر حسنات همدیگر بجزا کرد
 داده میشود ثواب گریه مؤمن حضرت
 سید سادات شهداء امام حسین صلی
 الله علیه نقل و انتقال در عوض مظالم
 بغیر ممکن نباشد و نشود زیرا صلوات
 اعمال حسنات ناشی از ایمان و افعال
 عناصر ظاهره است و آن گاهی برضای
 قلب و گاهی بکفر و لایبکی از باب اقبال
 امر واقع شود و گریه مؤمن انبی عشری
 بر حضرت سید سادات شهداء امام
 حسین صلوات الله و سلامه علیه

ما احاط به علم دائمی ابدی بقی خود ایما
از حقیقه فطره مثل نور شمس است از بزرگ
شمس که ایمان شمس باشد و گیر نور
او و جز آن محل تابش او که هیچ ملک را
نمی توان از همدگر جل خود و معلوم است
ایمان برده از دنیا ثابت و مبد است نور
و محل تابش آن از مستلزمات او است
بجهت آنکه گیر فعل خود قلب است در
کمال اطاعت و اخلاص و دخلی بساط طاعت
ناشی بر بارده قلب ندارد و آنکه چنان
کردن بجاء است معادل هیچ وجهی ۴۵

دارد

داشت و همچنین بر هر يك ایشان صلوات
و همچنان بسیار از دوستان ایشان
بعد از وفات دیده بسیار از مردم
و دشمنان ایشان خودشان را هلاک
و بعد از مردن بسیاری منسخ شده
در غنایها دیده شدند چنانچه از آن
و آن یکلون الا انفسهم و در دنیا و کذا
شده یسوء اختیار خودشان بخدا
آئینا علی لهم لیزد اروا ائما و در و کذا
شاید مناسب اینرا و کن قست قلوبهم
و زین لهم الشیطان ما کانوا یعلمون قلمنا نسو

ما ذکر و باید رفتن علیهم ابواب کل شیء حتی
 اذ ان جوابا او تو اخذ نام بعتن فاذا
 میسور فقطع دابر القوم الذین ظفوا
 والحق لله رب العالمین و مسح راز کریم
 ابریشم که بلند و بعضی ملون ده دست
 و پاوار در قوی سیله قبر خودش که برود
 بعد از چند روز خودش در آید با همان
 قالب بشکل دیگر مثل پروانه باشش
 و پاوار و شاخ و ابر بقم در دلیل معاد
 جسمانی ایشان هر چهارده نفر صلو
 الله و سلام علیهم همانند که در زیارت

الی

الی الله تدعون و علیه تدعون و بر توبتون
 و له تسکون و بامرہ تعلون و الی سبیلہ
 ترشدون و بقوله تکون سعد و الله
 من والاکم و هلاک من عاد اکم الی آخرها
 آنچه فرمایش شده بمقتضیات احیاء
 دین خدا آنچه بوده است بوده اند
 بشر احوال محضند منزهین از حطوط
 بشریه که ابدان مبارکه ایشان صلی الله
 ظاهر و باطنا ملکوتیه و بشریه اصلا
 و فعاتا متخودشان مناسبت
 ملک و ملکوتند لهذا باین احاطه فرمود

ایشان اعتقاد ماها در معراج حضرت
 رسول صلی الله علیه و آله بجهان جسد
 عنصری شریف دنیائی خودش حیاً
 یقضاءاً متلبساً فاعلاً بجهان طوری
 که در اخبار است بلا تأویل و بلا تحریف
 بجهان طوری که در میان مردم مشاهد
 میشده با عامه و انکشت و لباس و نعلین
 خودش بر براق سوار شده و در خدمت
 او جبرائیل و اخوان او بوده تشریف
 بردند با آنها و همچنین تابعش جبرائیل
 بابر اقی نزد سدره المنتهی مانند آن

و

وجود مبارک بجهان طور سیر بر رفت
 فرمودند تا قاف قوسین او ادق و
 تمام معراج بهین طور بوده تا تشریف
 آوردند و فضیله در همین است و پس
 که تأویل و توجیه در این مطلب خلاف
 ضریقه است حرام است حرام است
 حرام گفتند بر زبان یکی از مسلمانان جاری
 شد که شخصی نصرانی از او پرسید که پیغمبر
 شما از کدام راه و چه گونه یا همان رفت و
 جواب باو گفت از آن راه و طور جمعی
 که میگویند حضرت عیسی علیه السلام با تمام

بدن دنیائی و لباس دنیا آید خودش را
و علاوه بر همان طور الآن هست و همچنین
حضرت ادريس عليه السلام که در
باب بدن عنصري دنیائی خودش است
و در دلیل معاد جسمانی است و همچنین
ربوبیت چهارده نفر ایشان صلی الله علیه
و آله و سلم با ایشان صلی الله علیه
و آله و سلم که با کمال قدرت ایشان صبر و تحمل ایشان
در راه خشن و استحقاق اصطفا و ایشان لباس
عصمت را بعلم خدا بسیار عظیم است
و باقی داعیان حق بطلب از برای اظهار

بحر

حجۃ در اشراق از این وجهت بشوند که
مدد ایشان صلی الله علیه و آله و سلم در اولین
اولیاء حق بوده و هلاک دشمنان خدا
با برادر خدا در اولین چنان و همچنان
آخرین که بقواعد بنیاد و مبنای عالم هست
این مطالب و زیاده معلوم و واضح است
زیر که ایشانند علی ایجاد و قلب عوالم
امکان و روح الارواح عوالم اکوان
همیشه بهم تحرکات و محركات و بهم سکنت
السواکن ابواب خدایند که صادر است
خدائی در تمام عوالم از این ابواب است

که بایشان فتح کرد خلق را و بایشان ختم
 نماید رجعت کند و تا ختم بمالکیت
 اشیاء و ظاهر و باطن بماند زیرا که
 خداوند علی اعدا ذات منزه از صفات
 است و از باب تفهیم و تفهیم است سخن
 گفتن بایشان صفت و سلب کردن این
 گفتن است از او سبحانه اینکه معلوم
 که خود قدره و علم و شوائ و بینائی
 او سبحانه و تعالی عین ذات او است
 سبحانه جل و علا لا اله الا الله الفاعل
 لما يشاء و الحاکم بما يريد القادر المقدر
 للکلم

الحکیم الخیر و امثال آن بسیار که ضد
 آنرا نسبت دادن کفر باشد صفت نیست
 عین هر یک ذات احد است و صفات
 فعل او که گفته میشود صفات فعل است
 فعل و تمام آن و صفات آن خلق کرده
 او است و اول خلق او فعل او است
 محمد و علی و آلها المعصومین صلی الله علیهم
 که مشیت و اراده و رضاء و امضاء و
 اذن خداوندند در خلق و همچنین فضل
 و رحمة و مین خداوندند بر مؤمنین
 و امثال آن الی ما شاء الله و محط غصب

و نفقه خداوندند بر کافران و همچنین الی
 ما شاء الله از اینست که مطلب بیان
 است که ایاب خلق بسوی ایشان و
 حساب خلق بر ایشانست و خداوند
 خودش خالق و مآزق و مجبی و محبت
 و مجری و مستقم و مرید و کاره و همچنین
 الی ما شاء الله فاعل خود خداوند است
 و حده لا شریک له و ایشان مشیت و اراده
 مخلوقیه اولیه بمقادیر خلق الله الاشیاء
 بالمشیه ای بسبب المشیه و المشیه بنفسها
 بلا سبب که در آن علت غائیه معلوم است
 و غیر

و تفسیر آن گویا باشد سخن صنایع الله و
 بعد صنایع لنا ای للجللنا و الله هو الصانع
 و حده بلا شریک و ایشان صلی الله علیهم
 در بعد اعمال مشیات و ارادات خداوند
 سبحانه و تعالی انشاء و انشاء الله و انشاء
 شأوا و ما یشاءون الا ان یشاء الله مفعول
 واضحی است چنانچه آیاتی در خود نشان
 واضح و مبین و مقیم است که ذات
 خود دید خود ترا بر هر قدر از خوب
 و بد که بپسندد داخل و خارج بیاورد و
 امتزاج ندارد و دیده شده بود علی

ندارد بذات خود دید تو که دید تو باشد
 و دیده شده تو دیده شده باشد
 و در هیچ دیده شده خود ذات دید
 نباشد با آنکه شبیه و مثل تو را بسیار
 چه رسد بخداوند که علم و قدرت تو شنوا
 و دید او خود او است شبیه و شبیه
 و مثل و مثل ندارد بذات حق و قوم است
 در جانی و بجای نیست و همه جاهست
 منزه است از حد و منزه است از عدد
 و منزه است از حرکت و منزه است از
 سکون آنکه او است بجهان منزه از تمام
 این

آنچه تمام خلق است با تمام چنانچه قبل از همه
 اشیاء بلا اول بوده است غیر از همه اشیاء
 ظاهر و باطن هست بیئی نه مثل اشیاء
 بلا اثر هست بکنه شناخته بهیچ وجه اید
 نشود زیرا که علم تو و دقت تو آنچه متعلق
 به ربط و نشر از این هر دو همه مال و کسب
 و احدانی تو مثل ملک و خلق تو باعتبار
 مجاز باشند شاید مناسب بتبارک الله
 احسن الخالقین احسن اکرم الکرامل عظیم
 و هکذا نیز اندک بجا نیست لا اله الا الله
 عزیز تو در خود تو را کفایت چه رسد باین

فرمان و لم یجعل الخلق طریقا الی معرفتک
 الا بالعجز عن معرفتک ^{مقره} است از آنکه
 شناخته شود و است خالق محیط که خلق
 خود را می شناسد و خلق مخلوق ^{مخاطب} را
 او را نشناختند و معرفت باو تعالی نیز بدو
 سلب تمام امکان از او است و نشناختن
 واجب دانستن اشیا را آثار صنع او و لا اله الا الله
 معاد قیمة فیه و تصدیق انبیاء و رسول
 و اوصیاء صلی الله علیهم داشتن توحید ^{شده}
 بمعانست لیس کلمه شیئی خودش خود را
 شناسد پس وحده آئی لا شریک له و تو
 در مقام

در مقام مجاز از برای اعتقاد تو بحقیقت تو ^{فهمین}
 در خودت بر بینی فهم و خیال و فکر و تصور
 و حرف و خط نبوده را بهر بود و خیالی از کار
 نشده را بشدت آوری و در مقام مجازی
 و شبیه خیالی داری بفهمی که خداوند
 لا من شیئی است و در مقام حقیقت است
 خلاق است بدون مباشرت و بدون معالج
 نافذ الارادة و المشیة فعال لما یشاء است
 و مثل و شبیه در فاعلی و فعل خود هیچ
 وجه ندارد و او را خلق خلیفه کلی در خلق
 از برای کل و وسیله بظهورت و مظهرت

کلید در مقام الحظ لازم باشد و از بنظر معرفت
با و از خود که بتصور بجای خود ترا در آنکه
متعلقه و عوالم قبل و بعد در او ^{حقیقت} حقیقت
از برای آن خلیفه کلّی بدانی و چنانچه ^{بینی} بینی
وجود خود ترا در آن قلب قیاس با این ^{کوچکی} کوچکی
خودت که اگر قطعه از بدن تو جدا شود
آنکه قطع علاقه از قلب تو کند او را دیگر
نیاشد آنکه در آخره دوباره در جای خود
که برگردد باز با قلب تو شود احساس و عالم
با این سعه قلب و کلّی و او خلیفه خدا که او را
شبیبه در سائر خلق نباشد ^{طبیعه} مثل ^{در} در ^{شجره} شجره
تبارد

در بر چید آخر بر داشته شود پس فرستاده
شد های اول آخر بوده اند و فرستاده
آخر اول بوده است که فتح و ختم باشد و این
دلیل اولیه خلقت او نیز و ختم با او شود
و از اینکه خلقت عالم در حق عبث لازم بود
معرفة و علم و طاعة و عبادت که ارواح عالمند
کردن از آنست خلیفه علی و یا از جانب او
بظرافت از جانب خدا در عالم همیشه باید معرفت
و علم و طاعة و عبادت او عالم را فر گرفته و در
خلل و فرج عالم را پر کرده و عالم بوجود او
حضرت او برپا باشد بفهم آن ذکر الخیر الی آخر
و بک

و بکم یزک الغیث و بکم السماء ان تقع علی
الابا ذمه لا یزال است و در فرمایش کن
مع الانبیاء و مرأ و مع عقی جهرا واضح است
صلی الله علی اربعة عشر هم چه خو کفایت
شاعر این خطاب حق بایشا صلی الله علیه و آله
انکم و الا لا تشد الرکاب و منکم و الا لا سال المطالب
و بکم و الا لا تلحد الشجر و عنکم و الا لا تحمد کما
پس انبیاء و رسل و وصیاء آنها از جانب
آن کلی کل آخر خدا حضرت آدم علیه السلام
عینی علیه السلام که هر شایه دارند در آمدن
آخر و فرمایش حضرت عیسی علیه السلام باقی

من بعد اسماء احمد و اوصیاء خود شریف
 از جانب خدا خودش فرمود از برای ^{مظهر}
 محمول بقا و عالم و مرفوع باسمان کردید و
 او تا آنوقت بوده اند که تمام شدند و عدا
 او رسید و عالم بوجود کلی موجود در آخر
 تا آخر پای گرفت که اوصیاء او خلفاء خدا
 بشمل او در درجه او از جانب خدا بنصب
 بعد از او از اهل بیت و عتره و آل طیبین
 معصومین او علی الله علیه هر یک بعد از یک
 که از حضرت مولا و مالک عالمیان امیر ^{المؤمنین}
 و امام المقتضین علی علیه الصلوٰه و السلام و بعد
 از او

و بعد از آن حضرت امام بن علیه الصلوٰه و السلام
 و بعد از آن حضرت امام بن علیه الصلوٰه و السلام
 و بعد از آن حضرت امام بن علیه الصلوٰه و السلام
 و همچنین اولاد معصومین او تا باقی بقا
 دوازدهم بقیه الله بن الحسن العسكري
 صلوات الله علیه و علیهم اجمعین عدا
 به عذر دانا ابدال باین عالم دانا است و سیر
 عینت کو یا بجهت انفاک اصلا ب و ارجام
 کافین از مؤمنین چنانچه حضرت نوح علیه
 در قبی است و بگویند و اگر کردید اصلا ب کفایت
 از مؤمنین خالی کردید و عذر کرد و لا یلد و لا

فاجرا کفار و ستم عدل توفیق انظار فرج
 او بیک میزان در تمام عالم انبرای مؤمنین
 که همه بیک رجه ثواب داشته تا آنوقت
 که ظاهر شود عجل الله فرجه و عالم را
 از کفر و شرک و ظلم و جور پاک نماید
 و غیبت صغری حسب اقتضا و که از جفا
 او نوابهای خاص بنص خودش هر یک
 بعد از دیگر عثمان بن سعید و پسرش
 محمد و ابوالقاسم حسین روح و علی بن
 محمد التمری علیهم السلام و در غیبت کبری
 بفرمایش خودش نائب خاص قرار میدهند

و خلاصه

و سفارش بعالمین بکمال و حرام با آن
 شرایط تا آخر فرمایش لکنه خودش بر آنها
 حاکم است فرمود علی الله علیه و آله
 و آیات متصل عدل ما احاط به علمه
 دائما ابد و عجل الله فرجه و جفا بفرموده
 بمثل ابن بابویه و شیخ معتمد بفرمایش
 معتمدی که شیخ مفید باشد و اشغال
 آن رشته تا حال محمد الله بدو شرط
 ما سواي امام بنو جعفر خود امام علیه الصلوة
 والسلام کشیده همچنان تا باین زمان خود
 حاج شیخ مرتضی و آقای حاج میرزا حسن شیرازی

قمر الله مضاجعهم و قدس الله سرهم و کثر
 الله اصنامهم همچنان انشاء الله الرحمن
 سبحانه الکريم المنان بتوجرا امام علیه الصلوة
 والسلام بشود بشوند جماعتی بعد از نماز
 دیگران را الله اعلاهم که خودش داند
 در ملک خودش تا ظهور خودش و بعد
 از آن با نظری که از حضرت رسول و
 ائمه هدی صلوات الله و سلامه علیهم فرماید
 شده است در کتب عامه و خاصه مطبوعه
 بی کم و بی زیاد آنچه فرموده اند همانها
 طور خواهد شد و خواهد بود و آنست

نل

قل ان تعبدون الله فابعثوني بعبادکم الله و
 يغفر لكم تمام دین است لا اله الا الله تمام
 عوالم و همه اشیاء را ستر و سیاحتی کنی
 صفحه لا است بکنی تا بالا برسی نزد
 محمد و علی و فاطمه و اولاد معصومین ایشان
 صلی الله علیهم مطمئن گردی الا بذكر الله
 تطمئن القلوب و بمنا بعة ایشان آسوده
 شوی محمد رسول الله علی و اولاده المعصومین
 حج الله و اوصیاء رسول الله خلفاء الله
 که چهارده نفر ایشان صلی الله علیهم و آلائه
 تمام اسماء حسنی و عظام خد و خد و خد

۵۶۱

مستأى اسمائى كه آن اسماء خود ايشانند بديان
 خودشان صلى الله عليهم واسماء خدا باالها
 مخلوقه خدا از برى تعالى حقا حقا تعبد
 و رقبا ايماناً و تصديقاً من بايان حق
 بخداست و كافران بخداست
 اعوذ بالله من هزات الشياطين واعوذ
 بالله ان يحضرون ان الله هو السميع العليم
 والله الاسماء الحسنى فادعوه بها وذرها
 الذين يمجدون في اسماءه سيجزون ما كانوا
 يعملون والحمد لله على هدائيه لدينه والوفيق
 لما دعا اليه من سبيله رب العالمين يارب

امن

انت المحسن وانا المسيئ اسئلك بجمد على
 واطهار الطيبين الطاهرين ان تغفر لي ولجميع المؤمنين
 وترحمهم على وجميع المؤمنين والمؤمنات
 اللهم شدد عذاب اللعين بن اللعين بن
 الزنا يزيد بن معاوية بن هند الزنا يزيد
 عذاب امثاله واتباعه بكال قدرتك يا ذا
 الجلال والإكرام وارفع ذنوبنا اليهم وكنبنا من اشد اعلاهم
 بمنتهى منتهى في الدنيا والآخرة يا غفار
 ربنا اتنا في الدنيا حسنة وفي الآخرة حسنة
 وقنا عذاب النار ربنا اغفر لنا ولوالينا
 الذين سبقونا بالايان ولا تجعل في قلوبنا

غلاً للذين آمنوا ربنا لا تفرغ قلوبنا بعد اذ
هديتنا وهب لنا من لدنك رحمةً انك
انت الوهاب ربنا اغفر لنا ذنوبنا واسأل
في امرنا وثقت اقدارنا وانصرنا على القوم
الكافرين ربنا لا تخذلنا ان نسينا او
اخطانا وتناولنا لعل علينا اصر الكاظمين
على الذين من قبلنا ربنا ولا تجعلنا مالا
طاقة لنا به واعف عنا واغفر لنا وارحمنا
انت مولانا فانصرنا على القوم الكافرين
وزدنا فضلك من فضلك في الدنيا
والآخرة ابدالاً للذين وعجل بركم يا ارحم

الراحمين

الرحمن تم هذا الكتاب بعون الملك
الوهاب في ليلة الخميس شهر وعشرين
من شهر المبارك رمضان سنة ١٢١٥

و اما طریقی جمع در مدح رفتن لعین نیزین ملعون
 پس لعین معاویة ملعون پسر هند زانیده
 لعین بعد از آنکه در شکم شخصی محترق شد
 در سینه بخش خوار شد که باکی میداد
 و خود را آرمید و متصل شد بر هند
 حواله بزدن کردن خود بر بزدن رسیدن
 میدید و فرامیگرد و یقیناً میکفت مرا چاره
 با حضرت و اسم میرد تا بجای حق چاره
 و روز در آنجا بود و سر خود را بر بزدن
 میرد بفرار و فریاد شام باز رفت در میان
 میالهای شام قنات است آب میالهای ببردن

ازهم

ازهم برید از شده تشنگی در طلب آب دید
 بآب که رسید مرغی پیدا شد و پاره پاره کرد
 و خورد تا آب خورد و پاره او را درست کرد
 کرد و آنگاه از تن آن مرغی فرار کرد و باغی
 اظهار تشنگی کرد آن اعرابی کواهی داشت اسم
 نفس نجس در آنجا و گفت آن اعرابی تشنه بود
 پس از شناختن حواله او کرد تا او را گرفت
 و فرو نشاند ملعون ملک شده و در میان
 و منگها از منگها که کرده اند بر او زدن
 آن خطی از وضعت ظاهر شد و او را فرو کردند
 چون در هر یک از این و در هر یک که دیدند

بقی حلاله اولاد آن در میان آمدند و هر یک از آنها را با خود
 اشک و آب و سر و مالکین هم و از این با خاتم

131

۵۵۱

۱۳۵۹

خطی اهدا

۵۶